

LEKCE 73: ESTER 3 - Realizace záchrany Židů

Biblický text k lekci: Ester 8-10

Cíle lekce:

- dítě popíše vlastními slovy plán záchrany Židů
- dítě charakterizuje pozici Mordokaje a postavení Židů v říši
- dítě umí vlastními slovy vysvětlit původ svátku Purím a popsat, co bylo jeho náplní
- dítě si uvědomuje, že Bůh obrací v dobré i zdánlivě beznadějně vypadající situace
- dítě pochopí, že věrnost (Mordokaje a Ester) je odměněna
- dítě poznává, že Bůh chce, aby se jeho lid, jeho děti, mohly těšit z vítězství

Klíčové verše:

Ester 8,2: „Král sňal svůj pečetní prsten, který dal odebrat Hamanovi, a dal jej Mordokajovi. A Ester ustanovila Mordokaje nad Hamanovým domem.“

Ester 8,11 a 16-17: „Král dal židům všude po všech městech právo, aby se shromáždili a postavili na obranu svých životů, aby vyhladili, povraždili a zahubili všechnu válečnou moc národa a krajiny těch, kteří by je napadli, i s dětmi a ženami, a kořist po nich, aby si vzali jako lup“... „Židům vzešlo světlo a radost, veselí a pocta. Také všude ve všech krajinách a všude ve všech městech, kamkoli se dostal králův výrok, totiž jeho zákon, nastaly židům dny radosti a veselí, hostin a pohody. A mnozí z národů země se připojovali k židům, neboť na ně padl strach ze židů.“

Ester 9,1: „Dvanáctého měsíce, to je měsíce adaru, v jeho třináctý den, kdy králův výrok, totiž jeho zákon, měl být proveden, v den, který chtivě vyhlíželi nepřátelé židů, aby se jich zmocnili, došlo k zvratu: naopak židé se zmocnili těch, kdo je nenáviděli.“

Ester 9,21-22: „(Mordokaj) Uložil jim, aby každým rokem slavili čtrnáctého a patnáctého dne měsíce adaru památku na dny, v nichž si židé odpočinuli od svých nepřátel, a na měsíc, který jim přinesl zvrát, místo starosti radost, místo smutku den pohody; aby je slavili jako dny radostného hodování a aby posílal jeden druhému dárky a chudým dary.“

Ester 10,3: „Neboť žid Mordokaj byl první po králi Achašveróšovi; byl veliký u židů a oblíbený u množství svých bratří, pečoval o dobro svého lidu a usiloval o pokoj veškerého svého potomstva.“

Biblická fakta:

Po smrti Hamana dal král Xerxes všechnen jeho majetek Ester a Mordokajovi umožnil přístup až před samotného krále. Dal také Mordokajovi svůj pečetní prsten.
--

Ester prosí krále, aby odvolal pohromu na Židy, ale královské nařízení nelze odvolat. Židé se ale mají povoleno bránit a beztrestně zabít kohokoli, kdo by na ně chtěl vztáhnout ruku. Toto bylo královskými písaři rozesláno do všech provincií. Strach padl na lidi, kteří nebyli židovského původu.
--

V den, kdy měli být Židé vybiti, se shromáždili, aby se bránili, ale všichni měli ze Židů strach. Báli se také Mordokaje, protože měl velmi vysoké postavení v zemi. Mnozí z okolních národů se požidovštili.

Židé udeřili na všechny své nepřátele mečem a v městě Súsách pobili na 500 mužů, mezi nimi i deset Hamanových synů – jsou pověšeni na kůly. Na královninu žádost Židé vybíjeli své protivníky ještě další den, ale pouze v Súsách.
--

Židé si tak sjednali klid od všech svých nepřátel, jejich smutek se proměnil v radost a slavili slavnost, kterou pojmenovali Purim. Svátek Purim měl připomínat, jak Hospodin změnil úděl Židů a den
--

vyhlazení se stal dnem života a vítězství. Listiny o svátku byly podepsány i královnou Ester a opatřeny pečeti.

O svátku Purim měli Židé pořádat hody a veselice a navzájem si dávat dárky.

Král Xerxes vládl pevně, učinil Mordokaje druhým po králi a Mordokaj pečoval o blaho svého lidu.

Pro zvědavé:

- dopis Židům o tom, že se mohou bránit byl napsán 23. dne třetího měsíce zvaného Sivan (25. 6. 474 př.n.l.)
- den, kdy měli být Židé vyhlazeni byl 13. den dvanáctého měsíce zvaného Adar (7.3. 473 př. n. l.)
- když Mordokaj vycházel od krále s nařízením o možnosti obrany Židů, měl na sobě modrobílý oděv, zlatou čelenku a červený plášť
- celkem bylo v Súsách pobito 800 mužů (nepřátel Židů) a v celé říši pak 75 000 protivníků
- svátek Purim slavili 14. a 15. den dvanáctého měsíce (Adaru), v Súsách až 15. den
- svátek Purim vycházel ze slova pur (los), protože Haman původně den vyhlazení Židů losoval

Myšlenky k 73. lekci (aplikace):

- po smrti Hamana se situace obrací a Ester s Mordokajem jsou najednou jeho nejbližšími – Bůh může obrátit i špatnou, beznadějnou situaci v dobrou
- Mordokaj získává vše z Hamanova domu – Bůh tomu, kdo je mu milý, dává, a svévolníkovi (jako byl Haman) bere – Boží paradox pokračuje i po Hamanově smrti a vykresluje to, že Bůh má skutečně vše v rukou, že to nebyla náhoda
- nezměnitelné královské slovo – inspirace k tomu držet slovo – slovo by mělo mít váhu
- vybití nepřátel – Bůh si nelibuje v krveprolití – z kontextu lze vyčíst, že Židé vybili skutečně jen ty, kteří na ně úmyslně útočili – lidé se mohli přidat na stranu Židů, Bůh nikdy nejedná ukvapeně
- proměna smutku v radost – svátek Purím – Bůh má radost, když se jeho lid, jeho děti mohou radovat
- konec dobrý, všechno dobré, říká jedno přísloví – i když Bůh není explicitně zmíněn v knize Ester, jeho jednání je vidět celou knihou
- Mordokaj byl věrný v malých věcech a Bůh ho povýšil až na druhou nejmocnější pozici v obrovské říši – věrnost v maličkostech a všedních věcech buduje charakter
- pro Židy byl Purím něco jako Vánoce – dávali si dárky, protože byli zachráněni před smrtí; tím největším dárkem pro nás lidi je Kristova oběť za nás na kříži, která otevírá cestu do pravého života, do Boží milující náruče

Souvislost s Novým zákonem: BŮH VYSVBOBUJE Z ÚTISKU (2. Tesalonickým 1,4-7)

„Proto jsme na vás hrdi v církvích Božích, neboť vaše víra je vytrvalá v každém pronásledování a útisku, které snášíte: to je předzvěst spravedlivého soudu Božího. Tak se stanete hodnými Božího království, pro něž trpíte. A je spravedlivé, že Bůh všem, kteří vás utiskují, odplatí útikem, a vás utiskované spolu s námi vysvobodí, až se zjeví Pán Ježíš z nebe se svými mocnými anděly.“

Pán Bůh obrátil situaci Židů v krajině krále Xerxe o 180 stupňů. Ti, kteří byli pronásledováni a hrozilo jim vyhubení, nyní sami vyhubili své nepřátele, kteří jim ukládali o život. Mordokaj a Ester byli Božími nástroji k záchraně Židů, Bůh na ně nezapomněl, ale udělal kroky k tomu, aby jim dopřál pokoj. V dnešní době církev, Boží děti ve většině světa trpí, jsou v ohrožení života a možná podobně jako Židé tehdy v Šúšanu volají k Hospodinu o pomoc. Pán Bůh v Novém zákoně zaslubuje, že je to on sám, kdo má soud v rukou a kdo jednou obrátí zlo v dobro. Zlo bude po zásluze potrestáno. Bůh bude bojovat za

své děti. Stále však dává šanci těm, kdo jimi ještě nejsou. I lidé v krajině krále Xerxe měli asi třičtvrtě roku na to, se s Židy udobřit, a mnozí jistě tak udělali a dokonce se „požidovštili“. My v ČR máme svobodu věřit Bohu, ale můžeme se modlit za křesťany, kterým hrozí vyhlazení. Bůh je nade vším, i když není vidět.

Náměty pro činnosti s dětmi:

1. Vyrábění pečetě z vosku – motivem je královská pečeť na dopisu psaném Mordokajem a Ester (zároveň je to jeden z úkolů v pracovním listě).

2. Najdi a spoj dvě části textu v jednom jazyce – motiv rozeslání dopisů po 127 krajinách Xerxovy říše v různých jazycích. Dítě dostane zamíchané věty v různých jazycích (viz níže) a jeho úkolem je poznat vždy dvě části, které k sobě patří, a ty spojit. Kdo pozná více jazyků? Věta bude o možnosti obrany Židů proti nepřátelům.

3. Odraz útok – motiv obrany Židů proti nepřátelům. Úkolem dítěte je odrazit co nejvíce střel míčem a ochránit svou „rodinu“. Rodinu může představovat jakýkoli (nerozbitný) předmět položený např. na židli, nebo na nějakém podstavci. Ostatní děti si míč nahrávají v kruhu a snaží se míčem strefit předmět na židli. Kdo vydrží bránit nejdéle?

4. Hra na rychlost – motiv rychlých poslů rozvážejících pozitivní zprávu pro Židy. Úkolem dítěte je roznést na 10 míst papírek (lze nahradit něčím jiným) symbolizující zprávu o možnosti obrany. Lze běžet vždy jen s jedním papírkem, místa určíme dopředu. Kdo to zvládne nejrychleji?

5. Kulička na kůlu – motiv pověšení na kůl 10 Hamanových synů. Úkolem dítěte je pověsit na tyč (kůl) 10 kuliček z papíru ovázaných provázkem. Dítě si nejprve udělá kuličku z papíru, kterou pak zaváže po obvodu provázkem a udělá z něj oko, za které je pak zavěsí. Vítězem je ten, kdo to zvládne nejrychleji.

6. Ulov si dárek – motiv dávání dáreků na svátek Purím. Úkolem je ulovit co nejvíce dárečků za daný časový limit (cca 1–2 minuty).

7. Naše svátky – motiv svátku Purím. Úkolem je napsat co nejvíce svátků, které u nás slavíme (za 1 minutu).

Příloha k úkolu 2:

Król dał wszystkim Żydom we wszystkich miastach	prawo do gromadzenia się i stanięcia w obronie swego życia
The king gave the Jews everywhere in all cities	the right to gather and stand to defend their lives
Kráľ dal židom všade po všetkých mestách právo,	aby sa zhromaždili a postavili na obranu svojich životov
Il re ha dato agli ebrei di tutte le città il diritto	di radunarsi e difendere le proprie vite
Kralj je dao Židovima svugdje u svim gradovima	pravo da se okupljaju i štiju svoje živote
Rex Iudaeis in singulis civitatibus ius	congregari undique animabus suis
A király minden városban odaadta a zsidókat,	hogy minden városban joga van összegyűjteni és állni, hogy megvédje az életét
Der König gab den Juden überall in allen Städten das Recht,	sich zu versammeln und ihr Leben zu verteidigen
Kongen ga jødene overalt i alle byer rett	til å samle og stå for å forsvare sine liv
Kral, Yahudilere bütün şehirlerde her yerde,	hayatlarını savunmak için toplanma ve ayakta kalma hakkını verdi.